

Жевжик

Всеволод Нестайко

Він народився сонячного ранку в капусті на городі баби Горобчихи, стара хата якої притулилася край села Великі Диваки попід самісіньким Казковим Лісом. Коли бабуса вийшла з хати, він уже сидів на великій капустині, метляв ногами й намагався перекричати півнів.

Баба Горобчиха аніскілечки не здивувалася. Вона ніколи не дивувалася. А лише дивувала інших. У селі її вважали хто знахаркою і чарівницею, а хто — шептухою, відьмою... Вона малювала химерні веселі картини, на яких були квіти, дерева, чудернацькі звірі та різні дивовижні створіння. Ці картини висіли в кожній хаті Великих Диваків і не тільки милували око, підвеселявали настрої, а й рятували від хвороб. Кожному, хто приходив до Горобчихи з якоюсь недугою, вона дарувала картину, і після цього хворий одразу видужував і більше не хворів. Отож бабуса аніскілечки не здивувалася, а тільки усміхнулася і сказала:

— Доброго ранку! Іди вмивайся, роби зарядку, будемо снідати.

Вмиваючись, він так реготав і бризкався водою, що бабусина чорна киця змушена була видряпатися на стару грушу.

— От жевжик! — похитала головою бабуса.

Так він одержав своє ім'я.

Волосся у Жевжика було довге й жорстке, наче стигле жито, і стирчало врізнобіч, як голочки в їжака. Бабуса спробувала його причесати, але потім махнула рукою. Очі в нього були великі й сині-сині, мов небо цього безхмарного сонячного ранку.

— Твоя мама — Казка, а тато — Ранок! — загадково усміхнулась Горобчиха.— Отож шануйся!

Але шануватися Жевжик не хотів. Він хотів гратися й реготатися. Така вже була в нього вдача. Регочучи, покатався верхи на бабиній козі Мекекеші. Регочучи, жбурляв камінці в бочку з водою... А тоді побіг по сусідах — знайомитись.

Поряд з бабою Горобчихою жив коваль Пшик. Добрий був коваль, та не мав замовлень. Але він все одно гупав у кузні молотом по якій-небудь залізяці, поки від неї лишався один пшик. Далі жив кравець Кривоший, в якого всі шви на одязі були кривими. За ним — чоботар Закаблук, який шив чоботи з такими високими підборами, що ходити в них було небезпечно. І диваківці взувалися лише тоді, як ішли до церкви.

Недарма село називалося Великі Диваки. Геть усі жителі його були дивакуваті. Жевжик дуже тішився, знайомлячись із сусідами. Всі вони йому страшенно подобалися.

Аж раптом заторохкотів мотор, і з Казкового Лісу виїхав мотоцикл. На ньому сиділи двоє. За кермом — якийсь голорукий здоровило у барвистій жилетці, обвішаний блискучими бляхами й ланцюгами.

Позад нього — маленький миршавий гостроносець з неймовірним чубом, що, як

півнячий гребінь, стирчав на голові. Чоботар Закаблук, з яким саме знайомився Жевжик, одразу зблід, як стіна:

— Ой! Знову Сявка і Здоровило!

Виявилося, що ці двоє уже півроку тероризують село. Раз у раз приїжджають у село і, погрожуючи, щось вимагають. І диваківці покірливо віддавали їм своє добро. Диваки, як відомо, добрі й беззахисні.

— Та ви що?! — вигукнув Жевжик. — Їх же всього двоє, а вас он як багато.

— Еге! Ти не знаєш, який Здоровило дужий, а Сявка жорстокий! Коваль Пшик спробував дати відкоша, то вони його так побили, що він два тижні молота підняти не міг.

— А дайте-но мені на хвилинку ваше чоботарське шило! — І Жевжик сміливо рушив до мотоцикла, з якого щойно зішли бандити, попрямувавши у двір кравця Кривошия.

Жевжик тихцем попроколював шилом колеса мотоцикла, а тоді крадькома наздогнав злодіїв, що піднімалися на ґанок, і швиденько вколов шилом одного і другого.

— Ой! Ой! — в один голос скрикнули Сявка і Здоровило, хапаючись ззаду за штани. Обернулися, та Жевжик уже тікав, регочучи.

Вони кинулися наздоганяти його. Та хлопчик спритно видряпався на височенну тополя і з верхівки глузував із Сявки та Здоровила.

Бандити аж трусилися від люті.

— Ми його зіб'ємо, як горобця! — вигукнув Сявка, схопив каменяку і щосили швиргонув у Жевжика. Але той гойднувся на гілці, і камінь пролетів мимо.

Здоровило обома руками вчепився за стовбур тополі і з такою силою трусонув, що тополя аж зарипіла. Але струсити Жевжика не вдалося. Він гойднувся на гілці і, мов акробат у цирку, перелетів на стару грушу. І там, зриваючи груші, почав жбурляти їх у Сявку і Здоровила.

З усіх дворів позбігалися диваківці і захилялися від реготу.

Коли з ворога можна сміятися, ворог уже не такий страшний. І диваківці враз засоромилися, що вони, дорослі дядьки, боялися тих нікчем, а маленький хлопчик поводить ся так хоробро. Коваль першим схопив свій молот і вигукнув:

— Хіба ми дозволимо кривдити хлопчика? — і кинувся до Сявки і Здоровила.

А за ним чоботар, а тоді всі інші побігли боронити Жевжика.

Недарма кажуть: сміливість — половина перемоги.

Побачивши таке, Сявка і Здоровило лякливо озирнулися й кинулися до свого мотоцикла. Рвонули з місця, та попроколювані колеса не слухалися керма, мотоцикл пішов зигзагами і врізався у могутній дуб на узліссі. Сявка і Здоровило посхоплювалися і, стогнучи та кульгаючи, дременули в ліс.

Давно диваківці так не раділи. Вони кричали, сміялися. Та враз чоботар Закаблук схаменувся:

— Стривайте! А де ж той хлопчик?!

На груші Жевжика не було. І у дворі теж. Він зник... Тільки під грушею у траві

лежало чоботарське шило... Всі обступили бабу Горобчиху, розпитуючи про загадкового хлопчика, який щойно народився в капусті на її городі і одразу ж зник. Але Горобчиха відмовчувалась, таємничо усміхаючись.

Відтоді, малюючи свої картини, вона обов'язково ховала серед квітів усміхненого рудого Жевжика. І Жевжик оселився у кожній хатині Великих Диваків. І ніхто вже ніколи нічого не боявся.

Не забувай захищати менших і слабших, навіть якщо їхній кривдник дужчий за тебе. Адже сміливість — половина перемоги.